

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних
предметів у закладах загальної середньої освіти
у 2022/2023 навчальному році

Іноземні мови

Вивчення іноземних мов у 2022/2023 навчальному році здійснюватиметься за декількома Державними стандартами та типовими освітніми програмами:

- **Для учнів 1 – 4 класів** за Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року №87, та Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом О. Я. Савченко, і Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р. Б. Шияна;

- **Для учнів 5 класів** за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим Постановою КМУ від 30 вересня 2020 №898, Типовою освітньою програмою для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН 19 лютого 2021 за №235 та модельними навчальними програмами яким наказом МОН від 12 липня 2021 року № 795 надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», модельними навчальними програмами:

Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.);

Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І. М., Мойсюк В. А, Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.);

Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.).

- **Для учнів 6 – 9 класів** за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 408, навчальними програмами з іноземних мов для учнів 5 – 9 класів, затверджених наказом МОН від 07.06.2017 № 804.

- **Для учнів 10 – 11 класів** за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим Постановою КМУ від 23 листопада

2011 року № 1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493), навчальними програмами з іноземних мов для учнів 10 – 11 класів, затверджених наказом МОН від 23.10.2017 № 1407.

Ведення шкільної документації

У початковій школі (1 – 4 класи) зошити перевіряються після кожного уроку у всіх учнів. У 5 – 9 класах зошити перевіряються один раз на тиждень. У 10 – 11 класах у зошитах перевіряються найбільш значимі роботи, але з таким розрахунком, щоб один раз на місяць перевірялися роботи всіх учнів. До виправлення помилок у письмових роботах учителі можуть підходити диференційовано, враховуючи вікові особливості учнів та рівень сформованості відповідного уміння у конкретного учня/учениці: виправляти помилки власноруч; підкреслювати слово/вираз тощо з помилкою; підкреслювати саму помилку з метою самостійного виправлення її учнем/ученицею; позначати рядок, в якому є помилка, на полях з метою самостійного пошуку та виправлення помилки учнями. Відповідно до загальних вимог до ведення класного журналу «Записи в журналі ведуться державною мовою. З іноземних мов частково допускається запис змісту уроку та завдання додому мовою вивчення предмета». Зошити підписуються мовою, що вивчається.

Дозволяється використовувати підручники, що видані у поточному році та в попередні роки, враховуючи при цьому зміни в програмах. Щодо додаткової навчально-методичної літератури, то вчителі вільні в її виборі й можуть застосовувати таку, що найкраще реалізує їхню методику навчання та компетентнісний потенціал предмета «Іноземні мови». Програма не обмежує самостійність та творчу ініціативу вчителів, передбачаючи гнучкість у виборі та розподілі навчального матеріалу відповідно до потреб учнів та обраних засобів навчання. Із переліком рекомендованої літератури можна ознайомитися на сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua) та на сайті Інституту модернізації змісту освіти (www.imzo.gov.ua).

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міносвіти і науки України від 20.02.2002 № 128. При поглибленому вивченні іноземної мови клас ділиться на групи з 8 – 10 учнів у кожній (не більше ніж 3 групи); при вивченні іноземної, що не є мовою навчання, а вивчається як предмет – клас чисельністю понад 27 учнів ділиться на 2 групи

Організація навчання учнів 5 класів

Згідно з новою Типовою освітньою програмою затвердженою наказом МОН 19 лютого 2021 за № 235 та модельними навчальними програмами яким наказом МОН від 12 липня 2021 року № 795 надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», питання навчального навантаження учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти регулюється Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України 25.09.2020 № 2205 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394) і Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. Заклад освіти визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми закладу освіти. Навчальне навантаження у типових навчальних планах орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти. Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів заклад освіти визначає самостійно з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.—Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначає заклад освіти в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі заклад освіти може зменшувати, включно до мінімального показника. Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин (резерв навчальних годин) у кожній освітній галузі може бути перерозподілена закладом освіти між освітніми компонентами цієї освітньої галузі або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти (незалежно від освітньої галузі). Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі заклад освіти може збільшувати, включно до максимального показника, з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей. Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибірових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь. Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти 5 розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Друга іноземна мова (не менше двох годин на тиждень) включається до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибіркового освітнього компонента за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей.

Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5 класів

Згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання може здійснюватися за власною шкалою, або за системою оцінювання, визначеною законодавством. За умови використання власної шкали заклад має визначити правила переведення загальної оцінки результатів навчання семестрового та річного оцінювання до системи, визначеної законодавством, для виставлення у Свідоцтві досягнень. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради (за потреби) заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Заклади освіти мають право на свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання за рішенням педагогічної ради.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основною ланкою в системі контролю у закладах загальної середньої освіти є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів його опанування та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу.

Тематичне оцінювання пропонується здійснювати на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі «Контролю» груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, що вивчались упродовж семестру. Завдання для проведення семестрового оцінювання та контролю груп загальних результатів складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання.

Звертаємо увагу, що «Контроль» не є контрольною роботою і може бути комплексним та проводитись у формі тестування.

Фіксація результатів тематичного, семестрового оцінювання та контролю груп загальних результатів проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться на основі тематичного оцінювання та оцінок контролю груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюється на основі результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт як правило не проводяться.

Основні принципи оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземних мов єдині для будь-якої форми проведення навчання: офлайн, онлайн (синхронного/асинхронного) чи змішаного.

Кожен вчитель володіє інформацією, які ресурси доступні його учням. Щоб обрати найкращий підхід до оцінювання для вчителя і учнів варто відповісти на наступні питання:

Яка мета оцінювання? Наприклад, оцінювати учнів для того, щоб:

- вирішити який клас/рівень підходить учню;
- визначити напрямки навчання;
- отримати дані щодо прогресу учня;
- зробити зріз знань.

Що саме необхідно оцінювати?

Яка саме інформація необхідна для досягнення визначеного результату? Наприклад, необхідно визначити рівень розвитку навички читання, або дати оцінку його/її спроможності використовувати якесь конкретне вміння, скажімо робити презентацію.

Який найкращий шлях для отримання визначеної інформації?

Учитель має знайти баланс між різними, буває розбіжними, факторами оцінювання як то:

Чіткість. Чи обраний метод оцінює необхідні вміння та навички? Дати завдання прочитати в голос абзац тексту підходить для визначення рівня вимови учня. Втім, таке завдання не надасть вичерпну інформацію щодо інших аспектів мовленнєвої компетентності говоріння, таких як

використання повних речень, вміння підтримувати бесіду, влучне застосування словникового запасу та граматичних конструкцій під час говоріння.

Надійність. Максимальна точність результату оцінювання досягається шляхом зменшення факторів, що можуть викривити результат оцінювання. Одним з таких факторів можуть бути набуті знання учня з теми. Наприклад, може виявитись різоча різниця в результатах усного тестування учня, якщо в одному випадку дати йому/їй завдання описати рідне місто, а у другому поділитись своїми думками щодо незнайомої або нецікавої теми.

Доцільність. Наскільки аспект оцінювання наближений до використання англійської мови у життєвих ситуаціях? Чи сприймає учень оцінювання доцільним для його життя, самореалізації, подальшої трудової діяльності, громадянської активності, навчання?

Вплив. Чи обраний метод оцінювання має позитивний або негативний вплив на навчання та розвиток учня? Чи стимулює він учня до продовження навчання та покращення знань?

Практичність. В будь-якій ситуації є обмеження в часі та ресурсах, що суттєво впливає на оцінювання. Наприклад, дати завдання учню написати есе та здати електронну версію в певний проміжок часу є чітким, надійним та доцільним оцінюванням, але, якщо учень не має доступу до ПК, і буде виконувати завдання на смартфоні, то таке оцінювання стає непрактичним і ненадійним.

Підсумкове оцінювання. Підсумкове оцінювання полягає у тому, щоб дати оцінку результатам навчання учня в конкретний момент навчального процесу. Воно може втілюватись у коротких тестах, тематичних, семестрових та річних контрольних, оцінюванні окремих завдань.

Важливо готувати учнів до оцінювання, тому перед тестуванням або перевіркою знань необхідно виділити час на те, щоб учні ознайомились з форматом оцінювання, щоб вони знали що саме буде оцінюватись і з якою метою. Необхідно впевнитись, що учні розуміють поставлені завдання та правила, мають вдосталь можливостей для практики до оцінювання.

Відкрите оцінювання: тобто учень може використовувати будь-які тексти або матеріали, які стануть в потребі, зазвичай проводиться протягом довшого проміжку часу (48 годин або навіть декілька днів). Часто учневі потрібно проводити дослідницьку діяльність та залучати онлайн ресурси. Такі завдання, зазвичай, найбільш наближені до використання іноземної мови у життєвих ситуаціях, наприклад, академічне письмо вимагає від учня вмінь знайти та опрацювати інформацію, оформити посилання на відповідні використані джерела.

Проектні завдання: можуть втілюватись у різних форматах, таких як презентації, створення листівок, постерів, та інше. Під час такого оцінювання визначається не тільки рівень володіння мовою, а і навички 21 століття, такі як співпраця, комунікація, креативність.

Учніське портфоліо: паперові чи цифрові портфоліо - це відображення розвинутих навичок учня, з наведеними прикладами його/її

робіт, що спонукає вчителя надати відгук та резюме щодо процесу навчання учня, та розвиває учнівську самостійність, підприємливість та розвиває критичне мислення.

Формувальне оцінювання. Навчальна практика вимагає від вчителя постійного збору даних щодо рівня володіння мовою учнем - що він/вона осягнув та вмів робити. Іншими словами - необхідне формувальне оцінювання, що спрямоване на формування напрямку навчання учня через аналіз його/її навичок на даний момент, визначення цілей та етапів навчального процесу, а також параметрів успішного досягнення завданих цілей. Іншими словами це визначення відповідей на питання “Де я?”, “Що далі мені необхідно вивчити?”, “Як виглядає досягнення цілей?”. Таким чином створюється постійна взаємодія між учнем і вчителем, регулярні та конструктивні коментарі від вчителя щодо успіхів учня допомагають учневі ефективно просуватись у розвитку та навчанні. Щоб учні були успішні їм необхідно розуміти що вони вже засвоїли і якими навичками в якій мірі володіють.

Спостереження: створення ситуації в яких вчитель має можливість спостерігати за невимушеним використанням учнями мови, наприклад, групова або проектна робота.

Швидкі тести: автоматизовані тести (на різноманітних ресурсах та вебсайтах), або короткі тести на пройденій матеріал спонукають взаємодію з учнями й надають можливість продемонструвати набуті знання.

Опитування: самоаналіз учня надає можливість не тільки розвивати навички 21 століття, такі як критичний аналіз, але і створює простір для формувального оцінювання та взаємодії з вчителем або/та учнями, надає учневі відчуття відповідальності за своє навчання. Може бути у форматі опитувальника чи списку стверджень типу “я можу” зі шкалою оцінювання.

Мікротексти: короткі письмові завдання, такі як, завершити речення, написати визначення, створити список, навіть використання чату для обговорення теми, дає змогу учневі продукувати письмову взаємодію на основі якої можна проаналізувати досягнення учня у сфері письма.

Оскільки формувальне оцінювання має бути безперервним та постійним, рекомендується вчителю мати бланки для формувального оцінювання та регулярно їх заповнювати (наприклад, раз на семестр, раз на чверть). У бланку можуть відображатись такі пункти як: ключові компетентності; об’єм граматичних конструкцій та словникового запасу; критерії успіху; подальші кроки; коментарі вчителя.

З наведених вище рекомендацій та прикладів можна зробити висновок, що підсумкове та формувальне оцінювання часто використовують схожі завдання та тестування. Наприклад, семестрова контрольна робота надає оцінку результатів навчання учня за семестр та може бути використана для формувального оцінювання в ракурсі аналізу поточного стану вивчення мови після якого є можливість встановити цілі для подальшого навчання. Інший приклад - це робота над проектом: за результатами презентації проекту виставляються оцінки учням (підсумкове оцінювання), а під час

роботи над проектом вчитель має нагоду провести спостереження для формувального оцінювання і використати зібрані дані для надання обґрунтованого коментаря.

Орієнтовні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземних мов при бальному оцінюванні

<p>Письмо. Високий: Загалом використовує повсякденну лексику належним чином, іноді зловживаючи певними виразами. Вживає прості граматичні форми з високим ступенем контролю. Хоча помилки помітні, сенс може буде визначено. Написані речення пов'язані між собою і зрозумілі, використані основні сполучні слова та обмежена кількість зв'язуючих схем. Тема написаного повністю відповідає меті письмового висловлювання, що залишає читача повністю поінформованим.</p>	<p>12 балів: У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень-учениця намагаються вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. <i>Виконує всі (100%) завдань правильно.</i></p>
<p>Говоріння. Високий рівень. Уміє спілкуватися в повсякденних ситуаціях, незважаючи на вагання. Конструює довші речення, але не вміє використовувати складну мову, за винятком добре заучених висловлювань. Застосовує прості репліки. Вимагає дуже мало підказок і підтримки. Демонструє хороший ступінь використання простих граматичних форм. Використовує ряд характерної лексики під час розмови про повсякденні ситуації. Вимова здебільшого є зрозумілою, може контролювати вимову на рівні дикції та слів.</p>	<p>11 балів: У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень-учениця намагаються вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту,</p>
<p>Розуміння зі слуху. Високий рівень. Розуміє зміст усного тексту повністю, аналізує зміст інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій, повідомлень чи історій. Може сприймати складніші чи більш</p>	

<p>розгорнуті розмови (новини, пісні, відео) з частковим розумінням почутого та розумінням основної інформації.</p> <p>Читання. Високий рівень. Розуміє зміст письмового тексту повністю, аналізує зміст коротких листів, оголошень, іструкцій, повідомлень чи історій. Може розуміти більш розгорнуті чи складніші тексти (статті, історії, електронні ресурси) відповідного рівня учні можуть читати для розваги чи отримання інформації. з частковим розумінням прочитаного та розумінням основної інформації.</p>	<p>інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. Виконує майже всі (90%) завдань відповідного рівня правильно.</p> <p>10 балів: У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень-учениця намагаються вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. Виконує правильно 80 % завдань відповідного рівня.</p>
<p>Письмо. Достатній: Розумно використовує основний словниковий запас належним чином. Вживає прості граматичні форми з деяким ступенем контролю, але іноді помилки можуть заважати зрозуміти зміст письмового висловлювання повністю. Текст зв'язується за допомогою основних, часто вживаних і повторюваних сполучних слів або сполучників. Можливі незначні невідповідності меті письмового висловлювання, але читач в</p>	<p>9 балів: Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є</p>

цілому розуміє зміст написаного.

Говоріння. Достатній рівень.

Передає основний зміст у дуже знайомих повсякденних формах. Створює висловлювання, які, як правило, дуже короткі – слова чи фрази – з частими ваганнями та паузами. Застосовує прості репліки, незважаючи на деякі труднощі. Потребує підказок і підтримки. Демонструє достатній рівень використання простих граматичних форм. Застосовує відповідну лексику, при розмові про повсякденні ситуації. Вимова здебільшого є зрозумілою, незважаючи на деякі недоліки.

Розуміння зі слуху. Достатній рівень.

Розуміє зміст усного тексту почуте в деталях та вміє виокремити основні ідеї почутого. Складніші чи більш розгорнуті розмови потребують частих повторів та візуальної підтримки для розуміння почутого.

Читання. Достатній рівень.

Розуміє зміст письмового тексту в деталях та вміє виокремити основні ідеї прочитаного. Більш розгорнуті чи складніші тексти (статті, історії, електронні ресурси) потребують частих прочитань та візуальної підтримки для розуміння змісту.

здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. Виконує переважно більшість завдань (75%) правильно.

8 балів: Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. Виконує більшість завдань (60%) правильно.

7 балів: Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в

	загальному та може виокремити основні ідеї змісту. Виконує більшість завдань (55%) правильно.
<p>Письмо. Середній рівень: Використано основний словниковий запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних форм. Зміст письмового висловлювання частково зв'язний, застосовується проста пунктуація і часте використання сполучника «і». Можлива часткова невідповідність або неправильне тлумачення завдання. Цільовий читач мінімально розуміє зміст.</p> <p>Говоріння. Середній рівень. Має труднощі з переданням основної думки, навіть у дуже знайомих повсякденних розмовних формах. Відповіді обмежуються короткими фразами або окремими словами з частими сумнівами та паузами. Має значні труднощі у відповідях і репліках. Потребує додаткових підказок та підтримки. Застосовує лише обмежені граматичні конструкції. Використовує словниковий запас із ізольованих слів і фраз. Обмежено контролює вимову, яка часто нерозбірлива</p> <p>Розуміння зі слуху. Середній рівень. Розуміє деякі ідеї прослуханого та ідентифікує окремі факти почутого. Повний зміст усного висловлювання розуміє лише за наявності наочностей (тексту, візуальної підтримки тощо)</p> <p>Читання. Середній рівень. Розуміє ключові ідеї прочитаного та ідентифікує окремі факти змісту. Повний зміст письмового висловлювання розуміє частково або за наявності наочностей.</p>	<p>6 балів: Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контролювана та часто нерозбірлива. Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. Виконує половину (50%) завдань правильно.</p> <p>5 балів: Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контролювана та часто нерозбірлива. Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.</p>

	<p>4 бали: Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.</p>
<p>Письмо. Початковий: Зміст абсолютно не пов'язаний з тематикою завдання. Цільовий читач не може зрозуміти зміст.</p> <p>Говоріння. Початковий рівень. Має значні складнощі із переданням основної думки у дуже знайомих повсякденних розмовних формах. Відповіді обмежують короткими словами чи словосполученнями з частими сумнівами. Застосовує деякі прості граматичні конструкції з помилками, які, однак, не заважають сприйняттю інформації. Словниковий запас значно обмежений та не дозволяє формулювати висловлювання вільно. Вимова нерозбірлива</p> <p>Розуміння зі слуху. Початковий рівень. Розуміє окремі ідеї та усного мовлення без розуміння загального змісту та деталей почутого з наочностями та</p>	<p>3 бали Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. Виконує третину (30%) завдань правильно.</p> <p>2 бали Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але</p>

<p>сторонньою допомогою.</p> <p>Читання. Початковий рівень. Розуміє деякі ідеї та думки прочитаного без розуміння деталей за наявності наочностей.</p>	<p>граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</p> <p>1 бал Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. Жодне завдання не виконано правильно.</p>
---	--

Організація дистанційного навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти

За останні роки онлайн уроки стають дедалі популярнішими у царині вивчення іноземних мов. Із закриттям шкіл, пов'язаним з пандемією коронавірусу та воєнним станом в Україні, вчителі були вимушені стрімко перейти на онлайн навчання, що спричинило певні складнощі у процесі навчання. Щоправда позитив у тому, що методика викладання предмета не змінилася, і питання полягає лише в адаптації методики з урахуванням сучасних онлайн інструментів. Для вчителів іноземних мов (англійської, зокрема) відповідно до стратегії розвитку та реформи національної освіти, впровадження нової програми навчання англійської у середній школі (5 – 9 класи) Міністерство освіти та науки України, Британська Рада в Україні, Cambridge Assessment English та Cambridge University Press створили наступну частину онлайн курсу на платформі nus-english.com.ua для

дистанційного навчання вчителів англійської мови. Платформа pus-english.com.ua створена з урахуванням усіх чинних вимог та критеріїв навчальних програм і стандарту базової середньої освіти, враховує специфіку контексту викладання у сучасній українській школі, поєднує в собі міжнародні практики та підходи до викладання іноземної мови. Платформа містить розділ Secondary Teachers, який складається з онлайн курсу, документів, банку додаткових матеріалів та тестування.

Онлайн курс для вчителів середньої школи надає необхідну основу для системного та структурованого засвоєння теоретичного матеріалу, практичні поради, приклади та кейси, а також численні вправи і готові частини уроків на відпрацювання певних рецептивних і продуктивних умінь та навичок. Курс побудований за принципами наступності, диференціації, циклічності та системності. Матеріал викладений у доступній формі з використанням матеріалів, які нададуть змогу вчителям не тільки підвищити кваліфікацію з методики викладання англійської мови, а й отримати необхідний набір онлайн інструментів для навчання дітей дистанційно. Тематика курсу охоплює методи та техніки комунікативного підходу до викладання англійської, психолого-педагогічні особливості навчання підлітків, основи формального та формувального оцінювання в середній школі й викладання англійської дистанційно. Навчальні матеріали на платформі у відкритому доступі, без прив'язки до певних дат або часових рамок. Учителі мають можливість проходити курс у власному темпі та порядку. Крім цього, особливо цінним є ресурс 'Mapping Online Resources to the Curriculum', який складається з п'яти інтерактивних розробок відповідно до класу навчання та тематики програм на кожному етапі навчання. Матеріали надають чітку та зрозумілу систему додаткових активностей, планів уроків, вправ і завдань, які спрямовані на збалансоване відпрацювання граматики та лексики в контексті говоріння, аудіювання, письма і читання. Учителям також стануть у пригоді додаткові ресурси для батьків – підбірка порад та завдань з вивчення англійської, які можна виконувати вдома. Resource Bank містить матеріали для завантаження, додаткові завдання для уроків англійської мови, додатки та інтерактивні ігри з найбільш поширених тем від провідних фахівців міжнародних організацій, які допоможуть вчителям та батькам більш ефективно організувати дистанційне навчання або урізноманітнити навчальний процес у класі та вдома. Розділ також містить додаткові можливості для професійного розвитку вчителя (статті, вебінари, обговорення та поради). Учителі німецької та французької мов зможуть отримати аналогічну інформацію та пройти курси на платформах Гете-Інститу та PRO-FLE.

Безкоштовні онлайн-ресурси для організації дистанційного навчання

Німецька мова для учнів Дитячий Університет для дітей віком від 8 до 12 років, де вони мають можливість навчатися за трьома напрямками: людина, природа, техніка, а також вивчати німецьку мову <https://tinyurl.com/y7p7w6sn>

- Онлайн-університет JuniorUni для учнів від 12 до 14 років <https://tinyurl.com/yamzdemt>
- Безкоштовна комп'ютерна гра для учнів віком від 8 до 12 років, яка мотивує їх до вивчення іноземних мов, водночас, допомагає оцінити навчальні досягнення учнів <https://tinyurl.com/ycfap3vw>
- Місто слів. Навчальний додаток для опанування лексики рівня A1/A2 <https://tinyurl.com/h2tcz7w>
- 10 навчальних розділів для опрацювання лексики та граматичних структур на повсякденні теми <https://tinyurl.com/y9ne2nkk>
- Казки з усього світу <https://tinyurl.com/y78hfalz>
- Для вчителів Безкоштовні вебінари для вчителів німецької мови від Goethe-Institut <https://tinyurl.com/y8lbjfg6> <https://tinyurl.com/ychn9gns>
- Матеріали для навчання, цікаві ідеї для занять, актуальні теми з методики та дидактики німецької мови <https://tinyurl.com/yba2l3c5>
- Онлайн платформа Goethe-Institut «Німецька в початковій школі»: добірка матеріалів, які можна використовувати, щоб зробити уроки веселими та різноманітними <https://tinyurl.com/y9srcdx7>
- Проект «Lautstark»: різноманітні дидактичні матеріали до теми «Популярна музика із Німеччини» <https://tinyurl.com/ybcmrcfd>
- Художні фільми або відеоролики для мотивації учнів у процесі навчання <https://tinyurl.com/y7laq7l4> Дидактичні матеріали з літератури <https://tinyurl.com/y4993cf>

***Звернення до вчителя.**

Необхідність підтримки психологічного здоров'я учасників освітнього процесу (Поради психолога)

Згідно зі звітом, підготовленим Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), розпочата війна в Україні вплинула на всіх нас і впливатиме на нас ще довго.

Війна в Україні згубно впливає на сім'ї та особливо дітей різного віку. Люди відчайдушно прагнуть безпеки, все більше українських учнів навчаються у різних школах по всій Європі, багатьом вдалося виїхати у безпечні регіони в Україні.

Вчителі мають знати, як поводитися в такій кризовій ситуації, як підтримувати учнів, які раптово приєдналися до класу, і як інтегрувати їх у групу.

Це непросте завдання, адже кожен учень індивідуальність, кожна ситуація унікальна, а вчителі повинні проявляти співчуття, педагогічну інтуїцію та такт. Отже, що ви можете робити як вчитель?

Важливо знаходити час, щоб вислухати, коли дитина хоче виговоритись, не кваплячи її. Іноді учні не хочуть говорити –

вони можуть перебувати в **стані гібернації** (сплячки), або вони вже впоралися зі стресом і не хочуть повертатися до нього. **Не робіть припущень** щодо минулого учнів, і дайте їм знати, що за потреби вони можуть з вами поговорити. Може бути корисним створити «контракт класу» з **чіткими правилами**, що застосовуються у кризових ситуаціях в класі. Намагайтеся бути максимально **гнучкими і мудрими**. Як і у випадку з усіма складними темами, вчителі повинні усвідомлювати емоційний вплив подій на учнів, тому їм потрібно приділяти пильну увагу тим учням, у яких члени сім'ї можливо ще залишилися в зоні військових дій, і які можуть хвилюватися, як ця криза може вплинути на них тут. Вчителі мають створити безпечне середовище для учнів, щоб вони могли обмірковувати обставини, ставити питання, та отримували роз'яснення щодо поточної ситуації. Здебільшого доречно помічати сильні сторони учнів, гордість за свою культуру, їх стійкість і внесок, який вони роблять у шкільну спільноту.

Надзвичайно важливо навчити дітей розвивати емоційну стійкість, яку також називають **емоційною кмітливістю**, тобто здатністю емоційно відновлюватися після стресових ситуацій.
